

03/14

Majetek státu a prostředky státního rozpočtu poskytnuté státnímu podniku Lesy České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2003 pod číslem 03/14. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Mgr. Jiří Kalivoda.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření státního podniku s majetkem státu a s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu, zejména z hlediska účelnosti a hospodárnosti.

Kontrolu provedly v době od července 2003 do ledna 2004 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru životního prostředí a zemědělství a z územních odborů severovýchodní Čechy, jižní Čechy, severozápadní Čechy, severní Morava, střední Morava a jižní Morava.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2001, 2002 a část roku 2003, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“);

Lesy České republiky, s. p., se sídlem v Hradci Králové (dále jen „LČR“).

V rámci LČR byla kontrola provedena na těchto objektech:

- Ředitelství LČR v Hradci Králové (dále jen „ŘLČR“);
- Oblastní inspektorát (dále jen „OI“) Český Krumlov;
- lesní správy (dále jen „LS“) Horní Blatná, Hluboká, Spálené Poříčí, Tábor, Kácov, Třebíč, Náměšť nad Oslavou, Frýdek-Místek, Ostravice, Vítkov, Šternberk, Lanškroun, Český Krumlov;
- Oblastní správa toků (dále jen „OST“) Frýdek-Místek;
- lesní závody (dále jen „LZ“) Kladská, Boubín.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MZe i LČR, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách.

Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podaly rovněž obě kontrolované osoby, byla vypořádána usneseními senátu NKÚ.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Mgr. Jiří Kalivoda, Ing. Zdeněk Brandt, JUDr. Jiří Drábek, JUDr. Eliška Kadaňová, MVDr. Rudolf Němeček) na svém zasedání konaném dne 6. dubna 2004

s c h v á l i l usnesením č. 03/14/16

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

LČR byly založeny z rozhodnutí MZe zakládací listinou čj. 6677/91-100 ze dne 11. 12. 1991 a zapsány Krajským soudem v Hradci Králové do obchodního rejstříku dne 1. 1. 1992. Základním právním předpisem, kterým se řídí LČR i MZe jako zakladatel, je zákon č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Podle § 2 odst. 1 tohoto zákona byla na základě rozhodnutí zakladatele ze dne 12. 8. 1997 čj. 3217/97-1000 zapsána změna zakládací listiny. Orgány LČR jsou ředitel a dozorčí rada, jejíž dvě třetiny členů jmenuje zakladatel. Činnost LČR dále upravuje Statut podniku LČR, vydaný zakladatelem.

LČR mají dvoustupňovou organizační strukturu. První stupeň tvoří ŘLČR a 17 regionálních pracovišť – OI. Druhý stupeň se skládá z 85 LS, z pěti LZ, z jednoho semenářského závodu a ze sedmi OST.

Určení a ocenění majetku, k němuž byly LČR příslušné hospodařit, specifikují přílohy č. 1 a 2 zakládací listiny. Hodnota kmenového jmění zapsaná v obchodním rejstříku na základě rozhodnutí zakladatele ze dne 12. 8. 1997 činila 5 818 758 987 Kč. Minimální výše kmenového jmění, kterou je podnik povinen zachovat, je 5,5 mld. Kč.

K 31. 12. 2002 činila hodnota aktiv LČR 65,8 mld. Kč. Stálá aktiva představovala 60,5 mld. Kč, z toho 53,2 mld. Kč činila hodnota pozemků, převážně lesních. Jejich podíl k 31. 12. 2002 činil na celkových aktivech 80,8 %.

Výměra lesních pozemků v ČR činila v roce 2001 celkem 2 639 tis. ha a v roce 2002 celkem 2 643 tis. ha. Z uvedené výměry tvořily lesy ve vlastnictví státu, se kterými hospodařily LČR, v roce 2001 celkem 53,2 % a v roce 2002 celkem 52,2 %.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění platném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. Nakládání s určeným majetkem

Určeným majetkem zapsaným v obchodním rejstříku, s nímž mohou LČR nakládat jen se souhlasem zakladatele, jsou:

pozemky určené k plnění funkcí lesa,
stavby s pořizovací hodnotou vyšší než 10 mil. Kč,
nemovitý a movitý majetek prohlášený za kulturní památku.

MZe nekontrolovalo ani nevyžadovalo plnění některých povinností, které uložilo ve své „Instrukci k postupu při posuzování žádostí o udělení předběžného souhlasu k nakládání s lesy ve vlastnictví státu“. Ta stanovila mj. povinnost právnické osobě vést v přiměřeném rozsahu evidenci obsahující počty případů žádostí o udělení předběžného souhlasu, výměry lesů a dobu nakládání s lesy. Kontrolou bylo zjištěno, že LČR uvedenou povinnost neplnily.

LČR předkládaly MZe v souladu se zákonem č. 77/1997 Sb. žádosti a návrhy smluv k udělení předběžného souhlasu k nakládání s určeným majetkem. MZe však již neověřovalo, zda LČR následně smlouvy uzavíraly v souladu s předloženým návrhem, ke kterému MZe udělilo souhlas. Souhlasy neobsahovaly ani některé podstatné smluvní podmínky (např. cenu).

Kontrolou NKÚ bylo dále např. zjištěno, že dne 30. 6. 1999 uzavřely LČR s nájemcem smlouvu o nájmu hotelu a příslušných pozemků bez souhlasu zakladatele k nakládání s určeným majetkem; o ten požádaly až dne 21. 10. 2003. Nájemní vztah upravený smlouvou, kterou v takových případech zákon č. 77/1997 Sb. deklaruje jako neplatnou, trval více než čtyři roky. MZe souhlas udělilo dodatečně.

B. Hospodaření s finančními prostředky

1. Neoprávněné nakládání s dočasně volnými finančními prostředky

Dne 13. 2. 2001 nabylo účinnosti rozhodnutí zakladatele o rozšíření předmětu podnikání LČR mj. o „nabývání, pozbývání majetkových účastí v akciových společnostech za úplatu v rámci plnění svých úkolů a podnikání“ a o „operace na finančním trhu k optimálnímu zhodnocení dočasně volných finančních prostředků“.

LČR například:

- dne 29. 6. 2000 uzavřely s obchodní společností smlouvu o nákupu cenných papírů týkající se převodu akcií H.F.C. a. s., se sídlem v Hradci Králové (dále jen „H.F.C.“), za cenu 45 mil. Kč a dne 1. 11. 2000 uzavřely se stejnou firmou smlouvu o postoupení části její pohledávky za H.F.C. vyplývající z realizace dohodnutých stavebních prací na hotelu ve výši 4,99 mil. Kč;
- dne 14. 12. 2000 uzavřely s firmou H.F.C. smlouvu o postoupení pohledávky ve výši 4,99 mil. Kč za účelem splacení hodnoty upsaných akcií H.F.C. Postoupením pohledávka

LČR za H.F.C. splýnula s pohledávkou H.F.C. za LČR na splacení nepeněžitého vkladu na navýšení základního jmění.

LČR nakládaly v uvedených případech s dočasně volnými finančními prostředky neoprávněně.

2. Nákup cenných papírů

V roce 1999 nakoupily LČR cenné papíry zahraniční investiční společnosti za částku 201,43 mil. Kč. U stejné společnosti v letech 2001 a 2002 nakoupily cenné papíry za dalších 264,34 mil. Kč.

Tato zahraniční společnost nemá povolení Komise pro cenné papíry k nabízení, vydávání, prodávání nebo zpětnému odkupování cenných papírů na území České republiky, jež od 1. 1. 2001 vyžaduje ustanovení § 35n zákona č. 248/1992 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Jedná se o fond určený pouze institucionálním investorům, který vydává a zpětně odkupuje cenné papíry pouze v sídle společnosti, to znamená v zahraničí. LČR sice akcie nakupovaly v sídle společnosti v zahraničí, avšak nejsou institucionálním investorem ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 15/1998 Sb., o Komisi pro cenné papíry. Z tohoto důvodu **LČR neměly v letech 2001 a 2002 tyto cenné papíry nakupovat.**

LČR tím, že investovaly celkem 465,77 mil. Kč u zahraniční společnosti poskytující nižší míru ochrany, ohrozily tuto investici.

3. Majetková účast LČR v obchodních společnostech

LČR měly k 31. 12. 2002 majetkovou účast v Hradecké lesní a dřevařské společnosti a. s., se sídlem v Hradci Králové (dále jen „HLDS“), v H.F.C. a v KOMAS a. s., se sídlem ve Štětí (dále jen „KOMAS“), v celkové účetní hodnotě 100,2 mil. Kč.

- HLDS vznikla dne 6. 6. 1994. LČR vstoupily do HLDS v roce 1998 odkoupením 49 % akcií této obchodní společnosti od jejího jediného akcionáře – fyzické osoby. Majetkový podíl LČR vůči majoritnímu akcionáři – fyzické osobě byl k 31. 12. 2002 nezměněn a LČR vlastnily cenné papíry ve jmenovité hodnotě 17,15 mil. Kč. Přijatý výnos LČR v roce 2001 byl 72 000 Kč a v roce 2002 dosáhl 346 000 Kč.
- H.F.C. vznikla dne 12. 6. 2000. LČR do konce roku 2000 postupně získaly 50% majetkový podíl v této společnosti za částku 49,99 mil. Kč. Vložené prostředky nepřekročily maximální limit 50 mil. Kč, který je dle Statutu LČR v rozhodovací pravomoci generálního ředitele. K 31. 12. 2002 zůstal procentuální majetkový podíl nezměněn a LČR vlastnily cenné papíry H.F.C. ve jmenovité hodnotě 51,28 mil. Kč. Z této majetkové účasti nepřijaly LČR žádný výnos.
- Ve společnosti KOMAS, která vznikla dne 17. 11. 1992, měly LČR k 31. 12. 2002 majetkový podíl ve výši 30,6 %, odpovídající cenným papírům o jmenovité hodnotě 11,15 mil. Kč. Z majetkové účasti neobdržely LČR rovněž žádný výnos.

Statut podniku LČR schválený zakladatelem v roce 1997 dává generálnímu řediteli široké pravomoci při nakládání s majetkovou účastí na podnikání právnických osob. V jeho pravomoci je například vkládání finančních prostředků až do výše 50 mil. Kč do podnikání těchto osob.

4. Hospodaření s finančními prostředky poskytnutými LČR ze státního rozpočtu

Stát podporoval v souladu s § 46 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), hospodaření v lesích mj. poskytováním finančních příspěvků, v rozsahu stanoveném přílohou k zákonu o státním rozpočtu na příslušný rok.

LČR obdržely podle uvedeného ustanovení lesního zákona ze státního rozpočtu od MZe v roce 2001 částku ve výši cca 19,8 mil. Kč a v roce 2002 cca 60,6 mil. Kč (z toho 46,6 mil. Kč na zpracování lesního hospodářského plánu v digitální formě).

Při kontrole NKÚ na LS a LZ bylo zjištěno, že LČR čerpaly poskytnuté finanční příspěvky řádně. Pouze v jednom případě LS neoprávněně nárokovala v roce 2001 částku vyšší o 31 250 Kč a v roce 2002 vyšší o 25 850 Kč.

MZE sice provádělo v letech 2001 a 2002 kontroly čerpání finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, avšak z výstupů kontrol si nevytvořilo dostatečný přehled pro vyhodnocení systému poskytování těchto prostředků.

C. Hospodaření LČR v lesích

1. Smluvní zajišťování lesnických činností

Z celkové výměry lesů státu, se kterými jsou LČR příslušné hospodařit, obhospodařovaly 7 % LZ, které zajišťovaly lesnické činnosti ve vlastní režii. Zbývajících 93 % obhospodařovaly LS, které zajišťovaly lesnické činnosti smluvně prostřednictvím podnikatelských subjektů.

U LS uzavíraly LČR s podnikatelskými subjekty dva základní typy smluv, a to smlouvy na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení a smlouvy na dílčí zakázky uzavírané na základě výběrového řízení.

LČR dlouhodobě preferovaly smlouvy na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení na dobu neurčitou, které spočívaly v provádění pěstebních činností a „prodeji dříví nastojato“. Ceny byly tvořeny kalkulací a na základě dohody smluvních stran. Kalkulace výpočtu cen dříví nastojato je problematická, zejména z důvodu, že pracovníci LČR na úrovni LS, OI a ŘLČR získávají informace o nákladových položkách, místních výrobních podmínkách a o stavu trhu se dřívím zprostředkovaně. Správnost výpočtu cen závisí na dosazených vstupech, což při zprostředkovaných informacích, které nemusí být objektivní, může do značné míry ovlivnit ceny dříví pro LČR nevýhodně.

Dílčí zakázky podléhající režimu výběrového řízení lépe reflektují úroveň poptávky a tržních cen v dané lokalitě. Přesto představovaly na kontrolovaných LS pouze maximálně 8 % celkového objemu prací.

Kontrola NKÚ zjistila, že smlouvy na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení na dobu neurčitou představovaly k 30. 6. 2003 podíl 73 % prací zadávaných v režimu těchto smluv. Zbývajících část tvořily smlouvy na dobu jednoho roku nebo dvou let a jedna nestandardní smlouva uzavřená s podnikatelským subjektem na dobu deseti let.

K 30. 6. 2003 došlo k dominanci šesti firem, které zajišťovaly práce v rozsahu 45 % na celkové výměře lesa obhospodařované na základě smluv na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení. Tento systém podporuje stabilitu omezeného počtu podnikatelských subjektů a jednostranně je zvýhodňuje.

Kontrolou smluv o provádění pěstebních činností a o prodeji a nákupu dříví bylo např. zjištěno:

- Součástí uzavíraných smluv měly být projekty těžební činnosti s uvedením mj. množství dříví k prodeji dle dřevin a označení porostu. V některých případech byly stanovené limity skutečnou těžbou překračovány (v jednom případě dokonce až o cca 40 %).
- U některých smluv na dílčí zakázky, které byly uzavírány na základě výběrových řízení, došlo formou dodatku v rozporu s původně stanovenými podmínkami výběrových řízení ke změně cen dříví v neprospěch LČR.
- Nebyly dodržovány smlouvou stanovené lhůty splatnosti faktur – LČR na některých fakturách uváděly lhůty splatnosti až o pět měsíců delší, čímž neodůvodněně zvýhodňovaly smluvní partnery.

2. Prodej dříví

LČR v letech 2001 a 2002 celkem 94 % dříví prodaly nastojato. Jednalo se o prodej u LS většinou v režimu smlouvy na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení.

Zbývajících 6 % prodaly LZ především na odvozních místech a expedičních skladech. Při tomto prodeji dosáhly LZ vyšší zisk z prodeje za prodávanou jednotku dříví, než tomu bylo u LS.

Dne 29. 12. 1998 uzavřely LČR s obchodním partnerem – HLDS „Smlouvu o poskytování marketingových služeb, obchodních služeb a zajištění obchodu“, na základě níž se LČR mj. zavazují pověřovat HLDS jako třetí osobu ve vztahu k tzv. zpětnému odkupu. Princip zpětného odkupu spočívá v tom, že komplexní smlouvy, na základě kterých smluvní partneři LČR provádějí lesnické činnosti, těží a nakupují od LČR dříví, obsahují smlouvu o smlouvě budoucí, na základě které se obě smluvní strany zavazují, že

- podnikatelské subjekty na straně jedné prodají LČR nebo HLDS určité množství dříví v podobě již vyrobených obchodních sortimentů;
- LČR se zavazují, že třetí osoba (HLDS) odebere a zaplatí takto dohodnutý objem sortimentů.

Záměr tohoto způsobu prodeje byl projednán a schválen dozorčí radou LČR. Na výběr obchodního partnera nebylo vyhlášeno výběrové řízení.

Podle této smlouvy objem dříví umístovaného pro LČR na trhu v režimu zpětného odkupu prostřednictvím HLDS v roce 2001 představoval 1 592 tis. m³ a v roce 2002 představoval 1 839 tis. m³. LČR takto umísťovaly na trhu prostřednictvím HLDS přibližně třetinu vytěženého dříví.

Ceny, za které HLDS pro LČR prováděla prodej tohoto dříví, LČR používaly jako „referenční“, tj. i pro roční cenová jednání s podnikatelskými subjekty u smluv na komplexní dodávky lesnických prací. HLDS za realizování obchodních služeb účtovala LČR provizi ve výši 3 % z realizované prodejní ceny dříví.

Hlavní produkt své činnosti, kterým je dříví, prodávají LČR z 94 % zprostředkovaně, kdy surové dříví uvádějí na trh smluvní partneři LČR, nebo prostřednictvím HLDS. Za marketingové služby LČR uhradily HLDS v roce 2001 celkem 18,9 mil. Kč a v roce 2002 celkem 6,3 mil. Kč. LČR v průběhu kontroly NKÚ uvedly, že předpokládají vytvoření samostatného útvaru obchodu a marketingu.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že forma tržního prodeje dříví prostřednictvím vlastních organizačních jednotek je pro LČR efektivnější, než je prodej dříví nastojato jiným podnikatelským subjektům nebo v režimu zpětného odkupu prostřednictvím HLDS. Ekonomická nevýhodnost zpětného odkupu pro LČR v roce 2001 dosáhla částky 34,6 mil. Kč a v roce 2002 částky 47,5 mil. Kč. Přesto LČR používají tržní způsoby prodeje dříví pouze doplňkově.

3. Myslivost

K 31. 3. 2003 skončila platnost původních smluv na pronájem honiteb. V průběhu roku 2003 docházelo k uzavírání nových nájemních smluv. V souladu se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, byly podány návrhy na uvedení současných honiteb do souladu s tímto zákonem. Uzavírání nových smluv probíhalo u LČR na základě vnitřního předpisu. Výběrová řízení na dosavadní nájemce uplatňující přednostní právo i výběrová řízení na nájemce bez přednostního práva prováděly příslušné OI.

Kontrola NKÚ prokázala, že:

- výše nájmu u smluv, které byly uzavřeny na základě uplatnění přednostního práva, je výrazně nižší než u smluv, které byly uzavřeny na základě provedeného výběrového řízení bez uplatnění opčního práva;
- vnitřní předpis LČR např. umožnil, že při odstoupení zájemce nabízejícího mimořádně vysokou cenu již v další fázi výběrového řízení nebyla výše nájmu rozhodující a byl vybrán zájemce, který nabídl výrazně nižší cenu než ostatní.

Provoz myslivosti u LČR vykázal v roce 2001 hospodářskou ztrátu před zdaněním ve výši 18,8 mil. Kč a v roce 2002 ztrátu 25,9 mil. Kč. Tyto ztráty zvyšovala mimo jiné skutečnost, že i u ztrátových režijních honiteb byly uplatňovány bezpoplatkové lovy trofejové zvěře.

D. Vedení účetnictví LČR

Při kontrole v oblasti účetnictví bylo zjištěno, že LČR např.:

- nadhodnotily stav aktiv o 31 500 000 Kč z důvodu nesprávně vykazovaného majetku ke dni 31. 12. 2002, tj. nakoupený majetek byl zařazen do užívání, přičemž ve stejné hodnotě byl veden jako poskytnutá záloha. Uvedená skutečnost nebyla zjištěna inventarizací ke dni 31. 12. 2002. LČR tuto skutečnost opravily až v lednu 2003;
- neprovedly inventarizace pohledávek a závazků ke dni sestavení účetní závěrky 31. 12. 2002, ale až v dubnu 2003, přičemž inventurní soupisy neobsahovaly všechny potřebné náležitosti. Ve dvou případech provedení dokladové inventury LČR nezjistily rozdíly mezi skutečným stavem a stavem v účetnictví. Jednalo se o inventarizační rozdíl na účtu „Daň z příjmu“ v celkové výši 195 692 360 Kč a inventarizační rozdíl na účtu „Delimitační saldo“ ve výši 255 313 Kč;
- vyřadily v roce 2001 z účetní evidence lesní pozemky v hodnotě 23 801 184 Kč, aniž by tento postup doložily průkazným dokladem. Naopak v roce 2002 zvýšily hodnotu lesních pozemků na základě neprůkazného účetního dokladu o 816 743 Kč;
- nezajistily návaznost konečných a počátečních stavů (bilanční kontinuitu) dvou rozvahových účtů mezi účetním obdobím roku 2001 a 2002;
- nezajistily návaznost účetního výkazu Rozvaha na hlavní knihu ke dni 31. 12. 2002. Nesoulad vznikl nepromítnutím zůstatku účtu „Ostatní půjčky“ ve výši 30 000 000 Kč do odpovídající části účetního výkazu Rozvaha ke dni 31. 12. 2002.

Dále bylo zjištěno, že LČR neuvedly v příloze k účetní závěrce za rok 2002

- informaci o převzetí listinných kmenových akcií HLDS v celkové hodnotě 4,9 mil. Kč na základě navýšení základního kapitálu této společnosti;
- informace o předmětu podnikání v celém rozsahu zapsaném v obchodním rejstříku, i když se jednalo o činnosti významné, jako např. operace na finančním trhu (ve výši 3,6 mld. Kč) a nabývání majetkových účastí v obchodních společnostech (ve výši 100,2 mil. Kč);
- informaci o činnosti vnitropodnikové spořitelny, kterou provozovaly od roku 2001.

Nesprávnosti zjištěné u LČR spočívaly v nedodržení některých ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a opatření MF, kterými se stanoví účtová osnova, postupy účtování pro podnikatele a obsah účetní závěrky pro podnikatele.

E. Kontrolní systém

1. Součinnost zakladatele a dozorčí rady LČR

Cílem kontroly NKÚ bylo mj. prověřit, jakým způsobem zakladatel v kontrolovaném období vyhodnocoval činnost dozorčí rady LČR (dále jen „DR“) a zda sledoval, jak zejména jím jmenovaní členové DR zastupují zájmy státu. Toto hodnocení je podle vyjádření MZe „osobní záležitostí ministra“ a „nejsou o něm pořizovány písemné dokumenty“.

Dohled nad LČR zakladatel prováděl monitorováním zápisů ze zasedání DR a formou ústních informací podávaných ministrovi na jeho vyžádání. Přitom zápisy byly vedeny stručnou formou, která neposkytovala komplexní přehled o projednávané problematice.

DR dle vyjádření MZe nezjistila v kontrolovaném období žádné zásadní nedostatky v činnosti LČR. Také při schvalování účetní závěrky, výroční zprávy a rozdělení zisku za roky 2001 a 2002 neuplatnila DR ani zakladatel žádné zásadní připomínky, přestože kontrola NKÚ zjistila, že LČR např. neuvedly v příloze k účetní závěrce za rok 2002 některé významné skutečnosti, které jsou uvedeny v části II. D tohoto kontrolního závěru.

MZe nevěnovalo dostatečnou pozornost vyhodnocování činnosti DR a ani nedoložilo, zda zejména jím jmenovaní členové důsledně zastupují zájmy státu. Až v závěru roku 2003 přijalo MZe určitá opatření.

2. Vnější kontrola MZe

MZe v rámci přijatých opatření k předchozím kontrolám NKÚ stanovilo v roce 2001 LČR povinnost podávat zakladateli pravidelné čtvrtletní informace o hospodářské činnosti a stavu majetku LČR. K těmto informacím, které zakladatel považuje za svůj nástroj kontroly LČR, MZe nepřijímalo žádná konkrétní opatření a bralo tyto informace LČR pouze na vědomí.

MZe v období let 2001 až 2003 provedlo dvě tematické kontroly. Žádná z těchto kontrol neprověřovala, zda hlavní předměty podnikání LČR a ekonomicky významné činnosti byly zajišťovány účelně a hospodárně.

MZe nedoložilo, jakým způsobem přizpůsobilo systém kontroly vůči LČR zákonu č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, který se vztahuje i na kontrolu státního podniku vykonávanou zakladatelem.

MZe neplnilo důsledně některé povinnosti uložené zakladateli zákonem č. 77/1997 Sb. zejména tím, že důsledně nekontrolovalo, zda potřeby státu, které LČR zabezpečují, jsou zajišťovány účelně a hospodárně. O tom mj. svědčí skutečnost, že MZe v období let 2001 až 2003 neprovedlo u LČR žádnou kontrolu zaměřenou na oblast obchodních smluv, nakládání s dočasně volnými finančními prostředky a nabývání majetkových účastí LČR v obchodních společnostech.

3. Vnitřní kontrola LČR

Vnitřní kontrolní systém LČR byl zaměřen zejména na odbornou kontrolu. LČR mají zavedený inspekční systém, při kterém kontrolní činnosti vykonávají odborné útvary ŘLČR a OI.

LČR dále zajišťují kontrolu nakládání s majetkem pracovníky pro katastr a restituce, které metodicky řídí majetkoprávní odbor ŘLČR, a kontrolu v oblasti finanční metodiky účetnictví, které metodicky řídí vedoucí odboru účetnictví. Inspekční systém sloužil v oblasti kontroly majetku a financí více jako nástroj controllingu než jako nástroj systémového interního auditu.

V kontrolovaném období let 2001 až 2003 nebyl u LČR zřízen žádný specializovaný útvar zabývající se interní kontrolou. Zřízení specializovaného útvaru vnitřního auditu připravují LČR dle jejich sdělení až v roce 2004.

III. Vyhodnocení

V rámci kontroly hospodaření LČR s majetkem státu a s finančními prostředky byla zjištěna řada nedostatků, zvláště při nakládání s finančními prostředky.

LČR zejména

- nakládaly neoprávněně s dočasně volnými finančními prostředky a při nákupu cen-
ných papírů u zahraniční společnosti poskytující nižší míru ochrany ohrožily tuto
investici;
- lesnické činnosti zajišťovaly především prostřednictvím podnikatelských subjektů na
základě smluv na dodávky komplexních lesnických prací bez výběrových řízení;
- hlavní produkt své činnosti – dříví – LČR z 94 % prodávaly ekonomicky nevýhodně, a
to buď prostřednictvím HLDS v režimu zpětného odkupu nebo prodejem dříví nasto-
jato jiným podnikatelským subjektům; tržní způsob prodeje dříví používaly LČR pou-
ze doplňkově, přestože byl efektivnější;
- nedodržely některá ustanovení zákona o účetnictví.

Příčinou nedostatků zjištěných u LČR bylo také nedůsledné plnění povinností, které vyplývají MZe jako zakladateli LČR ze zákona o státním podniku:

- nedostatečná kontrola ze strany MZe, zda potřeby státu, které LČR svou činností
zabezpečují, jsou zajišťovány účelně a hospodárně:

- při nakládání s určeným majetkem MZe neověřovalo, zda LČR uzavíraly smlouvy v souladu s předloženým návrhem,
- MZe neprovedlo v období let 2001 až 2003 žádnou kontrolu zaměřenou na oblast obchodních smluv či na nakládání LČR s dočasně volnými finančními prostředky;
- **nedostatečná součinnost MZe a dozorčí rady LČR:**
  - MZe nevyhodnocovalo, jak jím jmenovaní členové DR zastupují zájmy státu;
  - DR nezjistila v kontrolovaném období v činnosti LČR žádné zásadní nedostatky.

MZe až v závěru roku 2003 přijalo určitá opatření.

Vnitřní kontrola LČR postrádala systematičnost, zejména v oblasti kontroly majetku a financí.